

Смірнова А.С., студентка
Панчошна Т.М., студентка
Науковий керівник: д.е.н., доцент **Вовк О.М.**
Національний авіаційний університет

ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПРОБЛЕМИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

Анотація. Станом на сьогодні цифровізацію за правом можна вважати одним з найголовніших факторів розвитку світової економіки у найближчі 5-10 років. Цифровізація, як детермінанта економічного розвитку, дозволяє формувати нові конкурентні перспективи: модернізовані властивості продукції та її цінність, економія часу, створення попиту завдяки розробці й комерціалізації нових товарів та послуг. Перешкодами масової цифровізації та поширенню нових ІТ-технологій є їх висока собівартість, потреби у адаптації інституційно-правового середовища до темпів цифровізації інформації, доступність ринків ІТ-технологій, а також стратегічного бачення в управлінні цифровими технологіями.

Ключові слова. цифровізація, економіка, цифрові технології, цифрове суспільство, цифрові дані.

Станом на сьогодні світ все більше охоплює поняття «цифрова економіка». Це той тип економіки, де основними факторами виробництва виступають саме цифрові дані, такі як текст, числа тощо. Їх застосування дає змогу неабияк підвищувати цінність товарів та послуг, покращувати ефективність та продуктивність, а також будувати цифрове суспільство [1-2]. Адже саме воно є однією з рушійних сил цифровізації економіки у світі. Крім того цифровізація детермінує тренди в економічному розвитку систем усіх рівнів управління: від мікробізнесу до міжнародних інтеграційно-глобалізованих корпорацій [3-5]. Становлення цифрової економіки, як окремого виду функціонування та сфери виробництва продукції, притаманний бізнесу усіх галузей економічної діяльності. Іншими словами, його використовують не тільки у телекомунікаціях та інформаційному просторі, а і у будівництві, сільському господарстві тощо. Цифрова економіка охоплює сектори усіх категорій: видобувний, фінансовий, реальний та невиробничий, приватний та державний, а також сектор послуг.

Станом на сьогодні цифрові технології розвиваються у багатьох різних напрямках, а економіка такого типу задає нові тренди у цифровізації. Розглянемо деякі з них:

- економіка спільного користування;
- впровадження цифрових платформ;
- штучний інтелект;
- цифрові трансформації не тільки окремих бізнесів, а і секторів в цілому;
- розвиток сфери інтернету речей;
- віртуалізація фізичних ІТ-систем;
- дані поступово стають основним джерелом конкурентоспроможності.

Проте для належного впровадження та розвитку даних цифрових тенденцій необхідні певні умови, деякі з них, на сьогодні, на жаль відсутні в Україні.

Саме тому дослідимо більш детально, які перешкоди існують на шляху трансформації української економіки у цифрову.

Насамперед, варто згадати що сучасні цифрові технології створюють переваги для підприємств в конкурентному середовищі та за допомогою їх створюються нові продукти, властивості та можливості для споживачів. Гарним прикладом є інтернет банкінг. На жаль, в Україні відсутні державні програми, інфраструктури підтримки, які б заохочували бізнес структури до застосування сучасних цифрових інструментів та допомагали розвивати інноваційні підприємства; не має системи, яка забезпечувала вивчення навичок інноваційних підприємств та загальних цифрових вмінь для середньої та вищої освіти. Тренд цифрових трансформацій для України має забезпечити розвиток ринку праці, цифрової економіки та інноваційних підприємств, появу нових індустрій та покращення конкурентоспроможності для окремих секторів економіки.

Віртуалізація фізичних ІТ-систем може надати бізнесу, підприємствам, споживачам та державним установам можливість використовувати сучасні переваги цифровізації та для країни в цілому ефективно розробити та забезпечити цифрову інфраструктуру. Перешкодами для отримання таких переваг в Україні є:

- відсутнє законодавство щодо хмарної технології;
- відсутня хмарна стратегія для державного управління, промислового, наукового та освітнього секторів;
- відсутні локальні постачальники щодо хмарних послуг вищих рівнів безпеки.

Штучний інтелект – невідмінна частина цифровізації, яка вдосконалюється з кожним роком. Застосування його поширюється на все більшу кількість сфер і галузей. Тому на сьогодні є чимало технологій, такі як машинне навчання, опрацювання мови, комп'ютерний зір, тощо. За допомогою їх можна пришвидшити певні процеси та покращити якість послуг. Цей тренд може забезпечити для економіки покращення конкурентоспроможності підприємствам, покращення якості послуг держави. Є можливість задати імпульс різним видам трудової

діяльності та зменшити державний апарат. Проте в нашій країні є такі проблеми, що перешкоджають запровадженню та розвитку штучного інтелекту :

- мала кількість фахівців, які можуть забезпечити експертизу;
- брак і низька якість оброблювальних даних;
- малий рівень інвестування у штучний інтелект;
- відсутність потужних ІТ-систем;
- відсутність певного законодавства та стимулювання з боку держави.

Якщо об'єднати інші цифровізаційні тренди, то доречно зауважити наступну сукупність проблем, які не дають змоги до кінця реалізуватися цих трендам :

- відсутність достатньої кількості фахівців й інженерів у сфері ОТ, брак кадрів;
- малий рівень інноваційної діяльності, так як наявні стартапи не можуть реалізуватися в Україні через брак фінансування;
- необізнаність підприємств у перевагах та необхідності постійного розвитку цифрових технологій та застосуванні їх;
- проблема захисту інтелектуальної власності;
- відсутність стандартів, регламентів, законодавства та регулювання розвитку цифрової економіки.

Відсутність державної підтримки, стандартизації, низький рівень безпеки та недовіра підприємств до Інтернет-ресурсів, необізнаність сфери бізнесу щодо сучасних цифрових трендів, застаріла техніка та цифрові технології, брак кваліфікованих спеціалістів у сфері цифровізації, низький рівень інвестування у сферу цифрової економіки – це все є перешкодами для розвитку української цифрової економіки. Проте, на сьогоднішній день країна намагається подолати ці проблеми та має успіхи щодо розвитку у сфері цифровізації.

Використані джерела:

1. Матюшко В.І. Аналітичне дослідження. *Широкосмуговий доступ до Інтернету в Україні: стан та перспективи*. 2012. № 2. С. 132-135.
2. УКРАЇНА 2030Е — КРАЇНА З РОЗВИНУТОЮ ЦИФРОВОЮ ЕКОНОМІКОЮ. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html#6-2-1>.
3. Ареф'єва О.В., Вовк О.М., Посипайко Є.А. Інтенсифікація формування матеріально-технічного забезпечення підприємства в умовах неоіндустріальної модернізації. *Економічний вісник Національного гірничого університету*. 2020. Вип. 2 (70). С. 123-131.
4. Вовк О.М., Литвин Н.Ю., Долгополова Ю.А. Інвестиційне забезпечення модернізаційного розвитку підприємств в умовах неотехнологічного укладу. *Управління економічними системами та процесами в умовах глобалізаційних трансформацій: Монографія/За редакцією Прохорової В.В. Харків, 2020. 297с. [С. 7-15].*
5. Вовк О.М., Кривенко В.О. Дослідження інноваційно-інвестиційних умов модернізації підприємств інфраструктурної сфери. *Економіка і суспільство*. № 26, 2021. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-20>.

